

Přírodní
parks

Přírodní parky

Přírodní park je území, které slouží k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami. Na území přírodního parku je omezeno takové využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Přírodní park

www.dedictvivysociny.cz

¹ Přírodní park Balinské údolí

Část údolí říčky Balinky o délce asi 4 km s přirozeně meandrujícím tokem, nivními loukami, svahy údolí s lesními porosty a křovinatými mezemi jihozápadně od Velkého Meziříčí.

Na mělkých půdách v okolí výchozů syenitového podloží se nachází bory s kociánkem dvoudomým, ve stinných místech lze obdivovat na Vysočině jinak vzácnou ostrici tlapatkou. Na stránkách se vyskytují exempláře jalovce obecného a místy se můžeme setkat s bíle kvetoucí orchidejí vemeníkem dvoulistým. Na křovinatých mezích s lískou obecnou roste na jaře modře kvetoucí jaterník trojlaločný či růžové květy lýkovce jedovatého. V těsné blízkosti Balinky žije ledňáček říční, skorec vodní a vydra říční.

² Přírodní park Bohdalovsko

Přírodní park Bohdalovsko, ležící jižně od Žďáru nad Sázavou již mimo CHKO Žďárské vrchy, byl zřízen pro ochranu krajinného rázu kulturní krajiny Českomoravské vrchoviny s vysokými biologickými a estetickými hodnotami. Pro toto území je charakteristický značný počet rybníků s výskytem na ně vázaných druhů organismů. Součástí přírodního parku jsou dvě maloplošná chráněná území a pět evropsky významných lokalit.

U většiny z nich je společným jmenovatelem výskyt drobné travičky puchýřky útlé, často doprovázené dalšími vzácnými druhy biotopu obnažených rybníčních den, jako např. masnice vodní či ostrice české. Dalším předmětem ochrany těchto lokalit je výskyt různých druhů obojživelníků, zejména čolka velkého a kuňky ohnivě. Na pobřeží rybníků je vázaná i vegetace rákosin a vysokých ostřic, ve kterých nalézá hnízdiště celá řada druhů ptáků.

3 Přírodní park Doubrava

Přírodní park Doubrava je vyhlášen na relativně malé ploše okresů Havlíčkův Brod a Chrudim pro ochranu hlubokého údolí řeky Doubravy mezi Spačicemi a Ronovem nad Doubravou. Poměrně hluboké údolí se strmými srázy je vytvořeno v odolných horninách Čáslavské kotliny a železnohorského proterozoika.

I když značná část území je dnes pokryta umělými porosty s převahou smrku, můžeme zde najít zbytky bučin, suťových javořin a javorových habřin. Ze zajímavějších druhů rostlin zde můžeme objevit původem karpatský prýšec mandleonoitý, kostival hlíznatý, prvosenku vyšší, zvonek broskvoňolistý či pro vyšší polohy typickou růží převislou. Charakteru území, jakožto lesnatému podhorskému údolí, odpovídá i složení zvířecích obyvatel. Z ptáků můžeme u vody pozorovat ledňáčka říční, konipasa horského, skorce vodního. Hnízdí zde holub doupňák a datel černý. Významný je i výskyt mloka skvrnitého, pozorována byla i vydra říční.

4 Přírodní park Melechov

Území se nachází na okraji Českomoravské vrchoviny asi 20 km západně od Havlíčkova Brodu. Je tvořeno dvěma masivy, mezi kterými protéká přirozeně meandrující Koutecký potok. Severní hranici území tvoří známá Stvořidla v údolí řeky Sázavy. Ve střední části parku se zvedá vrch Melechov (708 m n. m.), který vytváří na všechny strany mírné svahy. Značná členitost reliéfu, charakter osídlení a způsob využívání v minulosti podminily vznik typického krajinného rázu.

Vrcholové partie a západní svah pokrývají lesní porosty tvořené z velké části kulturními smrčínami, z původních přirozených společenstev bučin se zachovaly pouze fragmenty. Velice zachovalá je vegetace tvořená především vlhkými loukami, ostřicovými loukami a krátkostébelnými trávníky s výskytem řady chráněných druhů, jako např. prstnatce májového, vachty trojlisté, bařičky bahenní. Na zachovalých mezích roste janovec metlatý. Z fauny v území žijí druhy typické pro rozsáhlé lesní komplexy Českomoravské vrchoviny, jako výr velký, jestřáb lesní či ořešník kropenatý. V čistých a na živiny chudých vodách žije rak říční a mihule potoční. K vodě zalétá skorec vodní a ledňáček říční a v okolí žijí někteří obojživelníci.

5 Přírodní park Rokytná

Místy hluboké údolí řeky Rokytné od obce Příštpo po soutok s říčkou Rouhovankou a její částí od obce Rouchovany po soutok, o délce asi 25 km, na jižní hranici okresu Třebíč, se skalními výchozy, prudkými svahy a na ně vázanými biotopy s řadou chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

V západní části přírodního parku je údolí spíše mělké, s lesními společenstvy na pomezí dubohabřin a květnatých bučin, jako např. v PR V Jedlí. Ve východní části se jedná o typické průlomové údolí východního okraje Českého masivu s četnými skalními výchozy, s teplomilnou flórou a faunou otevřených stanovišť. Nejdivočejší charakter má údolí v okolí Výrovy skály jižně od obce Šemíkovice. Zajímavý je výskyt stulíku žlutého v řece u obce Příštpo. Vodní toky a jejich okolí hostí stále ještě bohatou faunu. Potvrzen byl výskyt kriticky ohroženého velevruba malířského, vyskytuje se zde i velevrub tupý, rak říční, hrouzek běloploutvý. S vodními biotopy je těsně spjat i život užovky podplamaté, skorce vodního, ledňáčka říčního a vydry říční.

6 Přírodní park Střední Pojhlaví

Hluboko zaříznuté údolí řeky Jihlavy od obce Mohelno po východní hranici kraje Vysočiny, kde dále pokračuje na ploše okresů Znojmo a Brno-venkov po obec Řeznovice, s výrazně vyvinutými prvky průlomových údolí, jako jsou skalní stěny a ostrožny, sutě a kamenná moře, meandry, místy s výskyty hadců a migmatických rul, hostící vzácná společenstva rostlin a živočichů.

Nejčastější lesní vegetací jsou dubohabřiny, které na prudkých svazích přecházejí do suťových lesů či na výslunných stanovištích do teplomilných doubrav s mahalebkou obecnou. Na bezlesých stanovištích jsou vyvinuté skalní stepi a skalní vegetace s kostřavou sivou a řadou teplomilných druhů rostlin, na hlubších půdách to jsou širokolisté suché trávníky až mezofilní ovsíkové louky. Na stepních lokalitách můžeme zastihnout teplomilné druhy živočichů, např. ještěrku zelenou a užovku hladkou. Typickými druhy lesní fauny jsou brhlík lesní nebo pěvuška modrá, občas se zde objeví i čáp černý, ostrž lesní a výr velký. V minulosti v této oblasti hnízdil také sokol stěhovavý.

7 Přírodní park Svratecká hornatina

Jeden z největších přírodních parků, který je vyhlášen i na území sousedního Jihomoravského kraje, zahrnuje členitou krajinu moravského předhůří Českomoravské vrchoviny s hluboce zaříznutým údolím Svratky a jejích přítoků se zachovalými přírodními hodnotami i charakteristickým lidským osídlením a památkami, jimž vévodí hrad Pernštejn.

Svratecko je jedním z výškově nejčlenitějších území v naší republice. Tomu odpovídá značně členitý reliéf s výstupy skal, skalních stěn, s kamennými moři, meandry a ostrůvky na řekách a potocích, patrný je projev říčního fenoménu s údolím chladnějšími a vlhčími než okolní svahy, a tak hostícími druhy rostlin a živočichů známých spíše z vyšších poloh. Teplými, výslunnými svahy, naopak, do nitra Českomoravské vrchoviny pronikají druhy teplomilnější, jako třeba tolitá lékařská nebo kostřava sivá. V lesích zde můžeme vidět přechody od teplomilných doubrav přes dubohabřiny až po květnaté či chudé bučiny, na prudkých svazích jsou časté suťové lesy, místy i s měsíčníci vytrvalou, podél řek a potoků jsou to olšiny, místy s bledulí jarní. Podobně pestrá je i ukázka nelesních formací, od vegetace skal, sutí přes stepní stráňky, pastviny a mezofilní louky k vlhkým pcháčovým až rašelinným loukám.

8 Přírodní park Třebíčsko

Přírodní park Třebíčsko je charakteristický svým geologickým podložím s hlubinnými vyvělinami durbachity. Durbachity zvětrávaly za vzniku oblých balvanů, které dodnes tvoří balvanité kupy rozestě po krajině.

Na tomto podloží rostly dříve kyselé bučiny a doubravy, které byly přeměněny na zemědělsky využívanou půdu. Po ukončení pastvy pastviny postupně zarostly keři a stromy nebo byly přímo zalesněny, často borovicí. Přesto je zde zachováno několik lokalit s výskytem ohrožených druhů, k těm nejatraktivnějším patří na jaře kvetoucí koniklec velkokvětý nebo smil písečný. Fragmenty krátkostébelných kostřavových pastvin jsou refugiem teplomilných živočichů. Pozoruhodná je fauna ploštic, sarančat a kobytek, žije zde i pískomilný potemník písečný, motýli okáč kostřavový a vřetenuška ligrusová nebo užovka hladká. V údolích se vyskytují vlhké louky, jedna z nich je chráněna v PP Pazderna, a rybníky s litorálními porosty rákosin a vysokých ostřic. V blízkosti vod žije řada vodních ptáků a místy i bobr evropský.

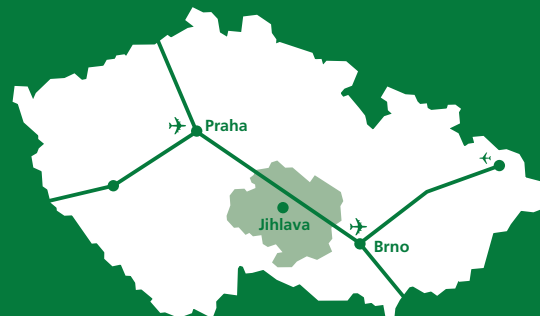

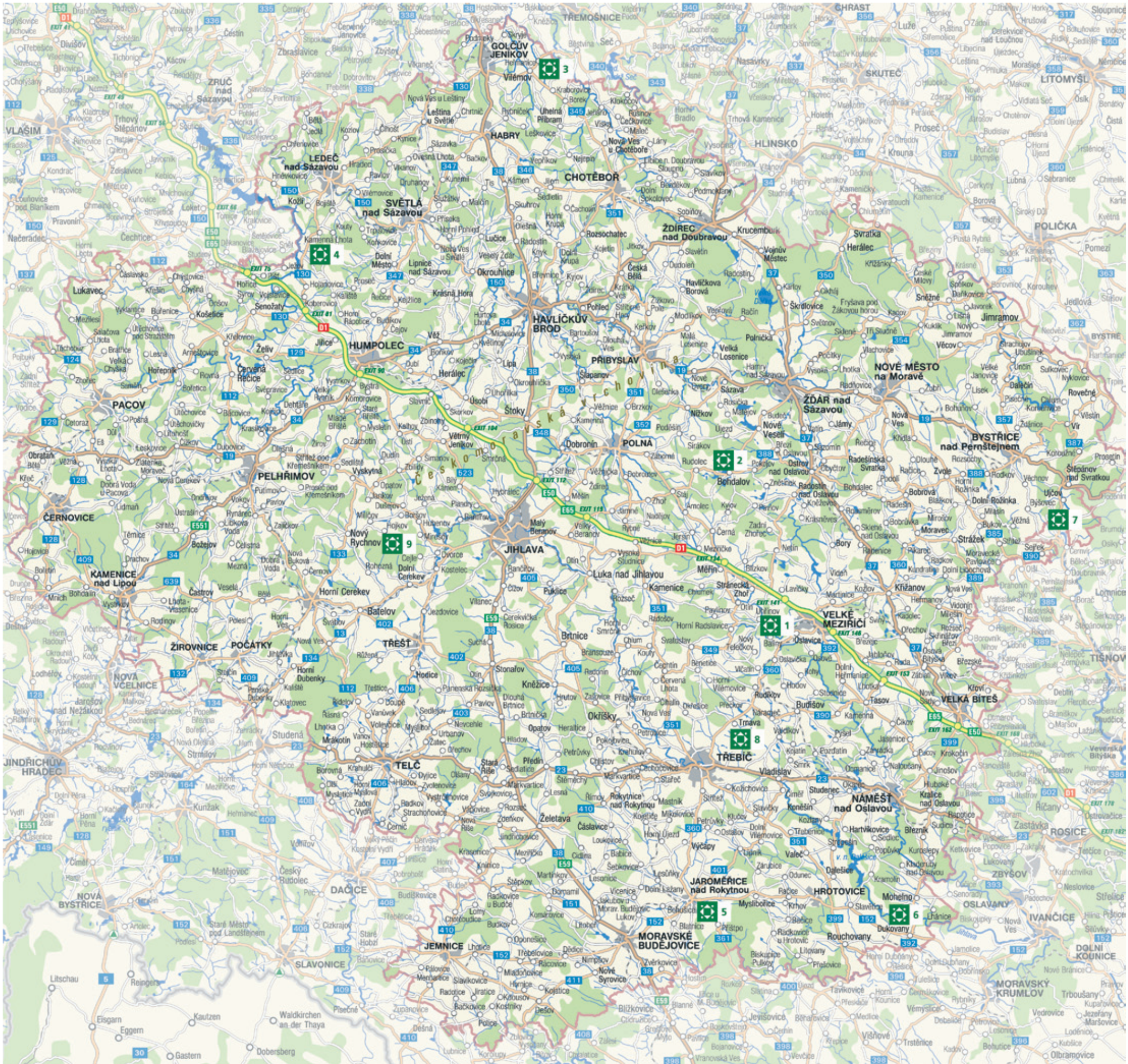
9 Přírodní park Čeřínek

Většina horninového podloží je tvořena žulami, které vystupují na povrch zejména v blízkosti nejvyšších vrcholů masivu, kterými jsou Čertův hrádek, Přední skála, Čeřínek, Mešnice či Na Skalce, v podobě mrazových srubů a srázů, kamenných moří, kryoplanáčnických teras či kamenných mís.

Většinu plochy přírodního parku pokrývají kulturní smrčiny. Zajímavá luční vegetace podhorských smilkových luk se vyskytuje v okolí osady Horní Hutě, rašelinné louky jsou vyvinuty u pramenů Dolnohuťského potoka. Na přirozený tok Dolnohuťského potoka je vázaná bohatá populace dříváky horské. V severní části parku leží národní přírodní památka Hojkovské rašeliniště s výskytem kriticky ohrožené třtiny nachové a s bohatou populací rosnatky okrouhlolisté.

Přírodní parky

Přírodní park

0km 4km 8km 12km 16km 20km

Přírodní parky prezentované v publikaci

- 1. **Přírodní park Balinské údolí** 49°20'24.103"N, 15°57'53.588"E
- 2. **Přírodní park Bohdalovsko** 49°29'02"N, 15°52'54"E
- 3. **Přírodní park Doubrava** 49°49'11"N, 15°34'32"E
- 4. **Přírodní park Melechov** 49°37'51.211"N, 15°17'7.343"E
- 5. **Přírodní park Rokytná** 49°04'15"N, 15°56'18"E
- 6. **Přírodní park Střední Pojilaví** 49°06'00"N, 16°11'43"E; 49°06'30"N, 16°15'20"E
- 7. **Přírodní park Svratecká hornatina** 49°28'14"N, 16°20'40"E
- 8. **Přírodní park Třebíčsko** 49°14'49.613"N, 15°56'55.423"E
- 9. **Přírodní park Čeřínek** 49°22'34.04"N, 15°26'7.156"E

www.dedictvivysociny.cz

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

ROP
Jihovýchod

Kraj **Vysočina**

Investice do vaší budoucnosti. Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj a krajem Vysočina.

Vydal: Krajský úřad kraje Vysočina, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, květen 2011, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, tel.: 564 602 111, www.kr-vysocina.cz

Neprodejné.